

1 Existuje v tomto členskom štáte zákonná úprava majetkových pomerov v manželstve? Čo sa v nej stanovuje?

Áno.

Podľa českej právnej úpravy tvorí to, čo manželom náleží, má majetkovú hodnotu a nie je vylúčené z právnych pomerov, súčasť spoločného vlastníctva manželov. Spoločné vlastníctvo manželov podlieha zákonnému režimu, dohodnutému režimu alebo režimu založenému na súdnom rozhodnutí.

V zákonomnom režime je súčasťou spoločného vlastníctva to, čo nadobudol jeden z manželov alebo čo nadobudli manželia spoločne počas trvania manželstva, okrem toho, čo:

- slúži na osobnú potrebu jedného z manželov,
- nadobudol vo forme daru, dedením alebo odkazom len jeden z manželov, pokiaľ sa neprejavil iný úmysel darcu pri darovaní alebo závetcu pri právnom úkone nakladania s majetkom pre prípad smrti,
- nadobudol jeden z manželov ako náhradu nemajetkovej ujmy na svojich prirodzených právach,
- nadobudol jeden z manželov právnym konaním vzťahujúcim sa na jeho výlučné vlastníctvo,
- nadobudol jeden z manželov ako náhradu za poškodenie, zničenie alebo stratu svojho výhradného majetku.

Zisk z toho, čo náleží výhradne jednému z manželov, je v zákonomnom režime súčasťou spoločného vlastníctva.

Súčasťou spoločného vlastníctva v zákonomnom režime sú aj dlhy prevzaté počas trvania manželstva, pokiaľ sa netýkajú majetku, ktorý patrí výhradne jednému z manželov, a to v rozsahu, ktorý presahuje zisk z tohto majetku, alebo pokiaľ ich neprevzal iba jeden z manželov bez súhlasu druhého z manželov, pričom nešlo o obstarávanie každodenných alebo bežných potrieb rodiny.

2 Ako si môžu manželia usporiadať majetkové pomery v manželstve? Aké sú v tomto prípade formálne požiadavky?

Snúbenci a manželia majú možnosť dohodnúť sa na tzv. dohodnutom majetkovom režime odlišnom od zákonného režimu. Dohodnutý režim môže spočívať v režime oddeleného vlastníctva, v režime vyhradzujúcom vznik spoločného vlastníctva ku dňu zániku manželstva, ako aj v režime rozšírenia alebo zúženia rozsahu spoločného vlastníctva v zákonomnom režime. Zmluva môže zahŕňať akékoľvek dojednanie a týkať sa akejkoľvek záležitosti, pokiaľ to nie je zakázané zákonom. Zmluva sa môže týkať najmä rozsahu, obsahu, okamihu vzniku zákonného alebo iného režimu spoločného vlastníctva, jednotlivých prvkov a ich súborov. Zmluva umožňuje zmeniť zaradenie budúcich súčastí vlastníctva odlišným spôsobom než v zákonomnom režime. Zmluva umožňuje tiež usporiadať majetkové pomery pre prípad zániku manželstva.

Zmluva o majetkovom režime manželov musí mať formu verejnej listiny (t. j. notárskeho zápisu).

Zmluva snúbencov o manželskom majetkovom režime nadobúda účinnosť uzatvorením manželstva.

3 Je slobodná vôľa ako si usporiadať majetkové pomery v manželstve nejako obmedzená?

Zmluva môže zahŕňať akékoľvek dojednanie a týkať sa akejkoľvek záležitosti, pokiaľ to nie je zakázané zákonom.

Zmluvou nemožno vylúčiť ani zmeniť ustanovenia o bežnom vybavení rodinnej domácnosti, pokiaľ jeden z manželov neopustí natrvalo domácnosť, pričom sa odmietne vrátiť. Zmluva nesmie mať za následok vylúčenie schopnosti manžela živiť rodinu. Jej obsah ani účel nesmie mať vplyv na práva tretej osoby, pokiaľ táto osoba nesúhlasila so zmluvou. Táto zmluva uzavretá bez súhlasu tretej osoby nemá na ňu žiadne právne účinky.

4 Aké sú právne účinky rozvodu, rozluky alebo zrušenia majetkových pomerov v manželstve?

Spoločné vlastníctvo manželov zaniká zrušením manželstva, pričom manželstvo zaniká smrťou jedného z manželov, vyhlásením jedného z manželov za mŕtveho a rozvodom. Po zániku spoločného vlastníctva manželov sa pristúpi k jeho vysporiadaniu.

Ak bolo manželstvo vyhlásené za neplatné, považuje sa za neuzavreté. Na majetkové povinnosti a práva muža a ženy, ktorých manželstvo bolo vyhlásené za neplatné, sa vzťahujú rovnaké ustanovenia ako na majetkové povinnosti a práva v dobe po rozvoode.

5 Aké sú dôsledky úmrtia jedného z manželov na majetkové pomery v manželstve?

Spoločné vlastníctvo manželov zaniká a nasleduje jeho vysporiadanie. Pozostalý z manželov je zákonným dedičom závetcu v prvej a druhej triede.

6 Ktorý orgán má právomoc rozhodovať vo veci majetkových pomerov v manželstve?

Súd.

7 Aké sú dôsledky majetkových pomerov v manželstve na právne vzťahy medzi jedným z manželov a treťou osobou?

Zo spoločného vlastníctva manželov sa v zákonomnom režime okrem iného vylučuje to, čo jeden z manželov nadobudol pred uzatvorením manželstva. Súčasťou spoločného vlastníctva sú aj dlhy prevzaté počas trvania manželstva, pokiaľ sa netýkajú majetku, ktorý patrí výhradne jednému z manželov, a to v rozsahu, ktorý presahuje zisk z tohto majetku, alebo pokiaľ ich neprevzal iba jeden z manželov bez súhlasu druhého z manželov, pričom nešlo o obstarávanie každodenných alebo bežných potrieb rodiny.

V záležitostiach týkajúcich sa spoločného vlastníctva a jeho súčastí, ktoré nemožno považovať za bežné, konajú manželia spoločne alebo koná iba jeden z manželov so súhlasom druhého z manželov. Ak manžel odmietne dať svoj súhlas bez vážneho dôvodu a v rozpore so záujmami manželov, rodiny alebo rodinnej domácnosti, alebo ak nie je schopný vyjadriť svoje želanie, môže druhý z manželov navrhnúť, aby sa súhlas manžela nahradil rozhodnutím súdu. V prípade, že manželský partner koná bez súhlasu druhého z manželov, ak bol súhlas potrebný, sa druhý z manželov môže dovolávať neplatnosti takéhoto konania. Ak sa má súčasť spoločného vlastníctva použiť na podnikanie jedného z manželov a ak majetková hodnota toho, čo sa má použiť, prekračuje hodnotu primeranú majetkovým pomerom manželov, vyžaduje sa súhlas druhého z manželov pri prvom takomto použití. Ak bol druhý z manželov opomenutý, môže sa dovolávať neplatnosti takéhoto konania. Ak sa má súčasť spoločného vlastníctva použiť na nadobudnutie podielu v obchodnej spoločnosti alebo v družstve, alebo ak má nadobudnutie podielu za následok ručenie za dlhy spoločnosti alebo družstva v rozsahu prekračujúcom mieru zodpovedajúcu majetkovým pomerom, je potrebný súhlas druhého z manželov, ktorý sa v prípade, že je opomenutý, môže dovolávať neplatnosti takéhoto konania.

Ak si manželia zvolili dohodnutý režim, obsah ani účel zmluvy nesmie mať vplyv na práva tretej osoby, pokiaľ táto osoba nesúhlasila so zmluvou. Táto zmluva uzavretá bez súhlasu tretej osoby nemá na ňu žiadne právne účinky.

8 Krátky opis postupu rozdelenia majetkových pomerov v manželstve v tomto členskom štáte vrátane ich vysporiadania a zániku.

Ak sa spoločné vlastníctvo manželov zruší, ak zanikne alebo ak sa zúži jeho rozsah, pristúpi sa k vysporiadaniu doposiaľ spoločných povinností a práv. Pokiaľ zúžené, zrušené alebo zaniknuté spoločné vlastníctvo nie je vysporiadané, použijú sa *mutatis mutandis* ustanovenia o spoločnom vlastníctve. Vysporiadaním nesmie byť dotknuté právo tretej osoby. Ak bolo vysporiadaním dotknuté jej právo, tretia osoba môže požadovať, aby súd vyhlásil, že vysporiadanie je voči nej neúčinné. Vysporiadanie dlhov má účinky len medzi manželmi.

Uprednostňuje sa dohoda manželov o vysporiadaní spoločného vlastníctva, ak je to možné (napr. v prípade rozvodu alebo zúženia rozsahu spoločného vlastníctva). Dohoda o vysporiadaní nadobúda účinnosť vždy ku dňu, keď bolo spoločné vlastníctvo zúžené, zrušené alebo zaniklo, bez ohľadu na to, či bola dohoda uzavretá pred alebo po zúžení, zrušení alebo zániku spoločného vlastníctva.

Dohoda o vysporiadaní musí mať písomnú formu, ak sa uzavrela počas trvania manželstva alebo ak je predmetom vysporiadania vec, v prípade ktorej sa pre zmluvu o prevode vlastníckeho práva vyžaduje písomná forma (napr. nehnuteľnosť). Ak sa v dohode o vysporiadaní nevyžaduje písomná forma a ak o ňu požiada jeden z manželov, pošle druhému z manželov potvrdenie o tom, akým spôsobom pristúpili k vysporiadaniu.

Ak sa manželia nedohodnú na vysporiadaní, môže každý z nich navrhnúť, aby rozhodol súd. Súd rozhoduje o vysporiadaní v závislosti od situácie, v ktorej nastali účinky zúženia, zrušenia alebo zániku spoločného vlastníctva.

Pri vysporiadaní sa uplatňujú tieto pravidlá:

- a) podiely oboch manželov na vysporiadávanom vlastníctve sú rovnaké,
- b) každý z manželov nahradí to, čo bolo zo spoločného majetku vynaložené na jeho výhradný majetok,
- c) každý z manželov má právo žiadať, aby mu bolo nahradené to, čo zo svojho výhradného majetku vynaložil na spoločný majetok,
- d) prihliadne sa na potreby nezaopatrených detí,
- e) prihliadne sa na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, predovšetkým ako sa staral o deti a o rodinnú domácnosť,
- f) prihliadne sa na to, ako sa každý z manželov zaslúžil o nadobudnutie a udržanie majetkových hodnôt prislúchajúcich k spoločnému vlastníctvu.

Ak do troch rokov od zúženia, zrušenia alebo zániku spoločného vlastníctva nedôjde k vysporiadaniu toho, čo bolo predtým súčasťou spoločného vlastníctva, a to ani dohodou, ani podaním návrhu na vysporiadanie rozhodnutím súdu, platí, že sa manželia alebo bývalí manželia vysporiadali tak, aby:

- a) bol hmotný hnuťelný majetok vo vlastníctve toho z manželov, ktorý ho používa ako výlučný vlastník pre svoju osobnú potrebu alebo potreby svojej rodiny alebo rodinnej domácnosti,
- b) boli ostatné položky hmotného hnuťelného a nehnuteľného majetku v podielovom spoluvlastníctve, pričom ich podiely sú rovnaké,
- c) ostatné majetkové práva, pohľadávky a dlhy náležali spoločne obom, pričom ich podiely sú rovnaké.

9 Aký je postup a dokumenty alebo informácie, ktoré sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľného majetku?

Právne konanie, ktorým sa zriaďuje alebo prevádza vecné právo k nehnuteľnému majetku, ako aj právne konanie, ktorým sa takéto právo mení alebo ruší, si vyžaduje písomnú formu. Ak sa prevedie vlastnícke právo k nehnuteľnému majetku zapísanému vo verejnom zozname, majetok sa nadobudne zápisom do takéhoto zoznamu.

Posledná aktualizácia: 14/12/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.